

Broj/Број:01,02,04/2,03-05-122/09
Sarajevo/Сарајево, 18. 5. 2009.

KOLEGIJU OBAJU DOMOVA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BiH

KOLEGIJU TAJNIŠTVA

ČLANOVIMA IZASLANSTVA PSBiH U INTERPARLAMENTARNOJ UNIJI

SEKTORU ZA MEĐUNARODNE ODNOSI I PROTOKOL

**PREDMET: Izvješće s parlamentarne konferencije o globalnoj ekonomskoj krizi,
održane u Ženevi 7. i 8. svibnja 2009. godine**

U organizaciji Interparlamentarne unije, u Ženevi je 7. i 8. svibnja 2009. godine održana parlamentarna konferencija o globalnoj ekonomskoj krizi. Parlamentarnu skupštinu BiH na ovoj konferenciji predstavljali su:

1. Drago Kalabić, predsjedatelj Izaslanstva PSBiH u IPU;
2. Vinko Zorić, zamjenik predsjedatelja Izaslanstva;
3. Adem Huskić, član Izaslanstva;
4. Marina Mijačević, tajnica Izaslanstva.

Konferenciju je otvorio dr. Theo-Ben Gurirab, predsjednik Interparlamentarne unije, a teme, odnosno panel rasprave uvrštene u dnevni red bile su:

- Kaskadni propusti: porijeklo krize
- Makroekonomske politike u stimuliranju globalne ekonomije
- Potraga za novim putem k stabilnosti i rastu
- Ublažavanje negativnih utjecaja krize na razvoj
- Spolni aspekti ekonomske krize
- Reforma međunarodnog financijskog sustava
- Načela reforme: put prema novom Bretton Woodsu.

U svome je obraćanju dr. Gurirab istaknuo potrebu za uređenjem financijskog sektora te ulogu parlamenata u kreiranju novog sustava koji će biti prilagođen potrebama svih građana. Iz tog je razloga potrebno osigurati bliže međusobne odnose parlamenata i međunarodnih financijskih institucija u nadmetanju za provođenje jačeg parlamentarnog nadzora. Uvjeren je da parlamentarci imaju najveću ulogu za uspjeh svake reforme, te je iz tog razloga najbolja potpora koju parlamenti mogu dati vladama upravo strogi nadzor.

Sudionici konferencije imali su priliku razmijeniti mišljenja u vezi s putevima kojima je moguće ići naprijed u trenutku kada je svjetsko gospodarstvo usred globalne krize. Kriza je započela na tržištu nekretnina u SAD-u, širila se kroz neregulirani financijski sustav te prvo dovela do krize kreditnog

tržišta a zatim i do krize zapošljavanja. Do danas se ona razvila u kompleksni i začarani krug, a prate je pad cijena nekretnina i porast nezaposlenosti. Od početka 2009. godine utjecaj recesije se rapidno pojačava u područjima u razvoju, uslijed drastičnog pada izvoza i presušivanja priljeva privatnog kapitala. U prvih par mjeseci 2009. godine nezaposlenost nezaustljivo raste. Istaknuta je činjenica da bi preko 200 milijuna radnika moglo zapasti u ekstremno siromaštvo, i to uglavnom u zemljama u razvoju u kojima nema zaštitnih mreža socijalne sigurnosti, što znači da bi broj onih koji rade ali su siromašni (sa zaradom manjom od 2 dolara po stanovniku) mogao narasti na 1.4 milijarde. Naglašeno je da 60% siromašnih u svijetu čine žene. Pretpostavka je da će kriza učvrstiti ustaljenu nejednakost, ali će još vjerojatnije ogorčiti žene, gurajući ih još dublje u siromaštvo. Apelirano je na parlamente da u svojim politikama i programima koje rade kao odgovor na krizu uzmu u obzir jednakost spolova i političko sudjelovanje žena.

Svi sudionici konferencije jednoglasno su se suglasili kako je potrebna nova nacionalna i globalna regulatorna arhitektura koja bi restaurirala financijska tržišta. Osim toga, postoji potreba za uspostavljanjem novog modela ekonomskog razvoja koji bi bio ekonomski efikasan, socijalno pravedan i ekološki održiv. On mora staviti točku na politike koje su dovele do goleme nejednakosti u protekla dva desetljeća. Stoga su u kreiranju politika potrebne korjenite promjene.

Glavni problem o kojem je raspravljano odnosio se na pitanje izgradnje povjerenja zaustavljanjem sunovrata u svjetskom razvoju i obrtanjem trendova u zapošljavanju. Iz tog su razloga vlade pozvane da poduzmu sve potrebne mjere te iskoriste moć koju imaju nad bankama kako bi ponovno pokrenule kreditno tržište i dale dodatnu likvidnost. Središnje banke moraju nastaviti snižavati interesne kamate i poduzimati kvantitativno olakšavanje monetarne politike tako da se vladine investicije financiraju uz niže kamatne troškove. Potrebno je također, unutar granica, poboljšati mjere koje se odnose na rast i zapošljavanje.

Prioritet u svemu tome mora biti zadržavanje ljudi na radnim mjestima. Stoga je neophodno provesti programe koji bi smanjili rizik od nezaposlenosti i gubitka primanja. Poduzeća moraju biti socijalno odgovorna i svojim radnicima pružati mogućnost prekvalifikacije.

Predstavnici parlamenata zemalja sudionica konferencije pozvale su sve vlade da usvoje politike tržišta rada kojima će pozvati poduzeća da ne proglašavaju tehnološke viškove na prvi znak problema te u fokus stave skupine koje su najviše pogođene krizom, poput mladih ljudi, starijih i nekvalificiranih radnika ili radnika na određeno, žena i migranata. Istaknuto je potrebnim pružiti podršku prihodima, posebno kroz doprinose za nezaposlene, kao i investiranje u ljude, odnosno omogućavanje radnicima svih dobnih skupina da steknu nove radne vještine.

Izvješće pripremila
Marina Mijačević

Izvješće odobrio
Drago Kalabić

Tajnica Izaslanstva PSBiH u IPU

predsjedatelj Izaslanstva PSBiH u IPU